

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ В УМОВАХ РЕФОРМ ТА ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

©2021 ЛАЙКО О. І.

УДК 351+336.13(477)
JEL: G38; H57; K23; L51

Лайко О. І. Державне регулювання публічних закупівель в Україні в умовах реформ та інтеграційних процесів

Стаття присвячена актуальним питанням державного регулювання публічних закупівель в Україні в умовах реформ та інтеграційних процесів. Сформульовано концептуальні засади здійснення регулювання системи публічних закупівель з урахуванням вимог і викликів сучасних процесів реформ національної економіки та реалізації європейського вектора інтеграції. Систему публічних закупівель розглянуто як нову інституційно-нальну одиницю в національній економіці – ринок збуту товарів і послуг державним установам і організаціям із залученням бюджетних коштів. Обґрунтовано значущість системи державних закупівель для економіки країни як середовища для фінансування та реалізації підприємницьких ініціатив, спрямованих на створення якісних товарів і послуг, яке характеризується обсягами, рівними 15% ВВП. Метою статті є визначення теоретико-концептуальних і прикладних засад провадження державного регулювання системи публічних закупівель в Україні в контексті ефективного реалізації цілей реформ і врахування впливу та викликів від активної участі національної економіки в міжнародному розподілі праці в ході провадження інтеграційних процесів з країнами ЄС. У статті визначено ключові напрями провадження державної політики щодо регулювання системи публічних закупівель, які включають в себе: стимулювання економічного розвитку підприємницького сектора та загального економічного зростання на засадах сталості та збалансованості; підтримку виробництва вітчизняних товарів і послуг з високою доданою вартістю; стимулювання виробництва товарів і послуг з використанням локальних ресурсів; стимулювання створення вітчизняними виробниками товарів і послуг коопераційних об'єднань з метою використання можливостей щодо розподілу праці для створення більш конкурентоспроможних продуктів; забезпечення формування економічного базису для розвитку територіально-господарських утворень у регіонах України. Для зазначених напрямів провадження державного регулювання системи публічних закупівель в Україні запропоновано відповідні заходи, реалізація яких, як очікується, сприяє зміцненню національної економіки і не суперечить положенням ратифікованих міжнародних угод.

Ключові слова: публічні закупівлі, євроінтеграція, державне регулювання, підприємництво, додана вартість.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-2-35-40>

Табл.: 1. **Бібл.:** 17.

Лайко Олександр Іванович – доктор економічних наук, старший науковий співробітник, заступник директора Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України (Французький бульвар, 29, Одеса, 65044, Україна)

E-mail: alexlayko@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7082-0862>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1964540/oleksandr-ivanovitch-laiko/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57219088438>

UDC 351+336.13(477)
JEL: G38; H57; K23; L51

Laiko O. I. The State regulation of Public Procurement in Ukraine in the Context of Reforms and Integration Processes

The article is concerned with topical issues of the State regulation of public procurement in Ukraine in the context of reforms and integration processes. The conceptual principles of regulation of the public procurement system have been formulated, taking into account the requirements and challenges of modern processes of reforms of the national economy and the implementation of the European integration vector. The public procurement system is considered as a new institutional unit in the national economy – the market for goods and services to the State-owned institutions and organizations with the involvement of budgetary funds. The significance of the public procurement system for the country's economy as an environment for financing and implementing entrepreneurial initiatives aimed at creating high-quality goods and services, which is characterized by volumes equal to 15% of GDP, is substantiated. The article is aimed at defining the theoretical-conceptual and applied principles of the State regulation of the public procurement system in Ukraine in the context of efficient implementation of reform goals and taking into account the impact and challenges from the active participation of the national economy in the international distribution of labor in the course of integration processes with the EU countries. The article defines the key directions of the State policy on the regulation of the public procurement system, which include: stimulating the economic development of the entrepreneurial sector and overall economic growth on the basis of sustainability and balance; support for the production of domestic goods and services with high added value; stimulation of production of goods and services using local resources; stimulating the creation by domestic producers of both goods and services of cooperation associations in order to use the opportunities for the distribution of labor to create more competitive products; supporting the formation of an economic basis for the development of territorial and economic entities in the regions of Ukraine. As for the above defined directions of the State regulation of the public procurement system in Ukraine, appropriate measures have been proposed, the implementation of which is expected to contribute to the strengthening of the national economy and does not contradict the provisions of ratified international agreements.

Keywords: public procurement, European integration, the the State regulation, entrepreneurship, added value.

Tabl.: 1. **Bibl.:** 17.

Laiko Oleksandr I. – D. Sc. (Economics), Senior Research Fellow, Deputy Director of the Institute of Market Problems and Economic-Ecological Research of NAS of Ukraine (29 Frantsuzkyi Blvd., Odessa, 65044, Ukraine)

E-mail: alexlayko@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7082-0862>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1964540/oleksandr-ivanovitch-laiko/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57219088438>

Система публічних закупівель за період свого існування в Україні сформувала нову інституціональну одиницю в національній економіці – ринок публічних закупівель, який характеризується власною динамікою, особливостями розвитку та можливістю участі в процесі державного регулювання як у прямому, так і в зворотному напрямках, тобто в суб'єктному та об'єктному вимірах. Публічні закупівлі являють собою повноцінний крос-секторний ринок товарів і послуг, який може стати потужним інфраструктурним та інституціональним елементом для провадження державного регулювання економічного розвитку загалом і для вирішення окремих цільових завдань зокрема, що виникають у процесі реформування національної системи господарювання. Такими актуальними завданнями та цільовими орієнтирами наразі є:

- ✦ підтримка ділової активності в підприємницькому секторі;
- ✦ забезпечення ефективної витрати бюджетних коштів і придбання якісних та необхідних товарів і послуг для виконання визначених державою функцій;
- ✦ побудова та розвиток національної системи закупівель, комплементарної з європейською;
- ✦ підтримка національних виробників товарів і послуг, здатних продукувати високу додану вартість і тримати конкурентну позицію на внутрішньому і міжнародних ринках.

З моменту прийняття спеціалізованого законодавчого забезпечення у сфері публічних закупівель (Закону «Про публічні закупівлі» [1]) в Україні розпочався процес стрімкого розвитку та вдосконалення даної сфери в напрямку підвищення прозорості та покращення виконання основних функцій забезпечення ефективного витрачання бюджетних ресурсів. Однак сучасні виклики у вигляді впливу кризових явищ і процесів численних реформ устанавлюють нові вимоги до системи публічних закупівель, яка сама є об'єктом державного регулювання, але повинна також виконувати функції інструмента та суб'єкта впливу на розвиток національної економічної системи.

Зважаючи на те, що система публічних закупівель зі звичайного сервісу забезпечення придбання товарів і послуг за бюджетні кошти на принципах прозорості, відкритості, доступності, ефективності та конкурентності перетворилася в середовище взаємодії суспільних інтересів зі значними обсягами проведених операцій (до 15% ВВП) [17], почала виконувати функції забезпечення каналами збуту підприємницький сектор країни, можна стверджувати про актуальність і необхідність розробки наукового обґрунтування та прикладних рішень щодо провадження державного регулювання даної системи з метою підвищення ефективності її впливу на господарську систему країни.

Така сучасна й актуальна тематика стає предметом для наукової дискусії та для проведення досліджень вітчизняними та зарубіжними науковцями. Питання інституціонального забезпечення провадження публічних закупівель, їхнього регулювання, вивчення іноземного досвіду та визначення перспектив його застосування в умовах національної економіки розглянуті в роботах: Ганчака О., Гончарова В., Голуб Ю., Горбатюк Я., Грибовського О., Гризоглазова Д., Джабраїлова Р. [2], Здирко Н. [3], Іванової О. [4], Козлова С., Колотія В., Критенко О., Курепіної О. [5], Лекаря С. [6], Малолітневої В. [2], Мельникова О. [7], Морозова В., Олефір А., Петруненко Я., Письменної М. [8], Покрещука О., Севастьянкової Г. [4], Стародубцева О., Сошникова А., Фалко Ю., Файвеш Г., Шатковського О. та ін. Серед зарубіжних науковців тематика державного регулювання публічних закупівель має більш давню історію та розкривається в роботах таких авторів, як: Ероусміт С. (S. Arrowsmith) [9], Тоссікс Н., Гаал Н. (N. Tosics, N. Gaál) [10], Дювал Р., Еллінг Т., Тейлор Т. (R. Duvall, T. Elling, T. Taylor) [11] та інших.

Однак для вітчизняної економіки питання державного регулювання системи публічних закупівель є дещо новим, тому викликає інтерес дослідження потенціалу даної системи як регуляторного інструменту, а також перспектив удосконалення інституціонального забезпечення його ефективного застосування в умовах провадження реформ.

Метою статті є визначення теоретико-концептуальних і прикладних засад провадження державного регулювання системи публічних закупівель в Україні в контексті ефективної реалізації цілей реформ і врахування впливу та викликів від активної участі національної економіки в міжнародному розподілі праці в ході провадження інтеграційних процесів з країнами ЄС.

У контексті провадження в країні численних реформ, зокрема реформи місцевого самоврядування, мають бути розроблені наукові засади та механізми ефективного впливу на розвиток ринків, які дозволятимуть з максимальною віддачею використати ендогенні фактори та переваги для участі в економічному обміні на базовому, регіональному, національному та міжнародному рівнях.

Відповідно до існуючого інституціонального забезпечення розвитку національної економіки та провадження реформ в Україні можна виділити такі актуальні напрямки, у розрізі яких система публічних закупівель може бути використана як засіб державного регулювання і де через зміни в системі самих публічних закупівель можуть бути здійснені структурні зрушення:

- ✦ стимулювання економічного розвитку підприємницького сектора та загального економічного зростання на засадах сталості та збалансованості;

- ✦ підтримка виробництва вітчизняних товарів і послуг з високою доданою вартістю;
- ✦ стимулювання виробництва товарів і послуг з використанням локальних ресурсів;
- ✦ стимулювання створення вітчизняними виробниками товарів і послуг коопераційних об'єднань з метою використання можливостей щодо розподілу праці для створення більш конкурентоспроможних продуктів;
- ✦ забезпечення формування економічного базису для розвитку територіально-господарських утворень у регіонах України.

Зазначені напрями провадження державного регулювання системи публічних закупівель в Україні сформовані на основі аналізу таких нормативних документів:

- ✦ Стратегія сталого розвитку України до 2030 року [12] (в п. 5.1 – сприяти забезпеченню «зелених» державних закупівель відповідно до національних пріоритетів і стандартів ЄС);
- ✦ Національна економічна стратегія 2030 [13] (Створити ефективне регуляторне середовище, що не чинить тиск на бізнес і забезпечує прозорі та рівні умови та можливості щодо ведення бізнесу);
- ✦ Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» [14] (забезпечити доступність та належну якість публічних послуг, що надаються такими органами, а також необхідної для цього ресурсної бази; створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення здійснення органами місцевого самоврядування власних і делегованих повноважень);
- ✦ Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [12] (серед економічних інструментів реалізації Стратегії сталого розвитку України до 2030 року – забезпечити послідовну імплементацію положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в частині відсутності дискримінації та зниження тарифних бар'єрів у торгівлі, зокрема привести у відповідність до вимог СОТ системи державної допомоги та державних закупівель).

Вважається, що система публічних закупівель та їхнього державного регулювання є доведеною майже до досконалості в США та країнах ЄС, які характеризуються значною довшою історією функціонування та більш багатим досвідом розвитку порівняно з вітчизняною системою. Основою державного регулювання публічних закупівель у країнах ЄС є ряд Директив, а саме:

- ✦ 2014/23/ЄС, яка регулює укладення концесійних угод;

- ✦ 2014/24 /ЄС, яка регулює процес державних закупівель;
- ✦ 2014/25/ЄС, яка регулює процес закупівлі у сферах водопостачання, енергетики, транспорту та поштового зв'язку;
- ✦ Директива 2014/55 про провадження електронного інвойсування в системі публічних закупівель.

Сучасна система директив у сфері регулювання державних закупівель у країнах ЄС пройшла довгий шлях тривалістю 46 років еволюції й адаптації до умов розвитку економічних систем країн і спільноти в цілому [6]. З початку прийняття перших директив (зокрема: 71/305/ЄЕС та 77/62/ЄЕС, які визначали правила постачання товарів, придбаних за державні кошти) було здійснено багато модифікацій, спрямованих на усунення потенційних ризиків і підвищення ступеня прозорості системи, а також вжито заходів щодо поступового обмеження й усунення протекціоністських заходів у даній сфері.

Україні, яка тільки з 2015 р. запроваджує в новому форматі та розвиває систему публічних закупівель і провадить державне регулювання та налаштування її функцій [1], варто не лише враховувати досвід розвинених країн, але і формувати власний інституціональний каркас для реалізації національних економічних інтересів.

Для реалізації функцій державного регулювання економічного розвитку система публічних закупівель може бути розглянута і як суб'єкт, і як об'єкт регулювання, а також як засіб виконання загальних і спеціальних функцій.

У контексті використання системи публічних закупівель як інструменту державного регулювання розвитку економічного розвитку територіальних громад дану систему можна розглядати з точки зору виконання нею загальних і спеціальних регуляторних функцій, а саме:

- 1) Загальні функції полягають у використанні публічних закупівель як додаткової сфери економічної активності, завдяки якій відбувається перерозподіл суспільних благ між комерційним і громадським сектором і державними структурами. Перші отримують додатковий ринок збуту для своєї продукції та послуг, а державні структури – можливість вигідно та прозоро здійснити придбання необхідних предметів і послуг.
- 2) Спеціальні функції полягають у підтримці певних видів економічної діяльності, активності. Наприклад, стимулювання створення високої доданої вартості, формування ланцюгів співпраці та кооперації підприємницьких структур, стимулювання співробітництва громад як засобу підвищення рівня економічного розвитку територіально-господарських систем в

Україні та перетворення вітчизняних громад на функціональні території (за зразком країн ЄС). Заходи для здійснення такого регулювання мають передбачати законодавчу підтримку співробітництва громад між собою, громад із представниками комерційного сектора, а також підтримку розвитку певних видів економічної діяльності та стимулювання створення високої доданої вартості при виробництві якісних вітчизняних товарів та послуг на основі використання локальних ресурсів.

У чинній редакції національного законодавства регуляторна функція системи публічних закупівель присутня, але вона не має цільової орієнтації на підтримку якісного зростання в національній економіці, прямо не передбачає стимулювання вітчизняного товаровиробництва й імпортозаміщення і для реалізації зазначених задач потребує додаткових норм і положень інституціонального забезпечення.

Розглянемо перспективи використання системи публічних закупівель у контексті реалізації функцій державного регулювання, відповідно до напрямів, визначених згідно з ключовими стратегічними документами.

1) Функція стимулювання розвитку підприємницького середовища вже реалізується в системі публічних закупівель завдяки значним обсягам вітчизняного ринку закупівель за бюджетні кошти, але можливості досягнення різних підцілей стосовно стимулювання розвитку підприємництва в певних територіально-господарських одиницях, підтримки підприємців, задіяних у певному виді економічної діяльності, та інші завдання поки що є предметом досліджень і розробок.

Про значущість системи публічних закупівель для національної економіки свідчать такі дані про кількісні та якісні показники її розвитку, наведені у звіті про функціонування системи публічних закупівель в Україні у 2019 р. [17] (табл. 1).

За даними системи ProZorro [17], за 2015–2018 рр. проведено понад 2 млн завершених процедур закупівлі від більше, ніж 33 тис. організаторів торгів.

Економія відносно запланованих витрат (очікуваної вартості) та фактичних витрат за укладеними договорами за вказаний період становила орієнтовно 67,2 млрд грн.

Незважаючи на спадну динаміку ємності ринку публічних закупівель в Україні у вартісному вираженні, кількість угод про закупівлі, які були оголошені та успішно завершені у 2019 р. зростає. Серед проведених закупівель збільшилась абсолютна кількість і частка таких, які здійснені за неконкурентною процедурою, а частка й обсяги конкурентних закупівель знизилася, що свідчить про чутливість економічної системи до регуляторних заходів щодо спрощення умов проведення закупівель та підвищення порогових бар'єрів для переходу на конкурентну процедуру. Така закономірність може бути використана при розробці заходів державного регулювання в напрямку стимулювання закупівель вітчизняних товарів і послуг з високою доданою вартістю, вироблених із залученням суб'єктів господарювання до ланцюгів кооперації і співпраці.

2) Реалізації функції підтримки національних виробників високої доданої вартості може бути здійснена завдяки інституціональним заходам. Розроблений і прийнятий у першому читанні проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо створення передумов для сталого розвитку та модернізації вітчизняної промисловості» [15] передбачає провадження захисту вітчизняних виробників від зовнішньої конкуренції та здійснення підтримки локалізації, що викликало суперечливу реакцію в органах виконавчої влади через побоювання порушити правила вступу до ЄС і перебування в СОТ.

Результати проведених нами попередніх досліджень свідчать про те, що ефективність національної системи господарювання зростає, якщо в ній продукується висока додана вартість [16]. Також досвід країн ЄС, зокрема Польщі, свідчить про можливість застосування деяких захисних заходів для внутрішнього ринку з метою підтримки високих показників соціально-економічного розвитку, і це не суперечить

Таблиця 1

Ємність ринку публічних закупівель в Україні та його значущість для національної економіки [17]

Показник	2018 р.	2019 р.	Зміна	
			абсолютна	%
Очікувана вартість завершених закупівель, млрд грн, у т. ч.	658,24	581,33	-76,91	-11,7
– за конкурентною процедурою	446,54	337,88	-108,66	-24,3
– за неконкурентною процедурою	211,17	243,45	32,28	15,3
Валовий внутрішній продукт, млрд грн.	3560,6	3974,6	414	11,6
Частка вартості публічних закупівель у ВВП, %	18,5	14,6	-3,9 в. п.	
Кількість оголошених і успішно проведених закупівель, млн од.	1084	1238	154	14,2

умовам Маастрихтської угоди та Угоди про приєднання до СОТ.

Проектом закону [15] пропонується встановлення особливих правил проведення тендерних процедур при здійсненні закупівлі окремих товарів тимчасово, на термін 10 років. Також встановлюється перелік товарів, переважно у сфері машинобудування, для яких дотримання вимог локалізації стає обов'язковим при здійсненні публічних закупівель. Наразі даний законопроект ще не прийнятий у вигляді закону і знаходиться в стадії внесення поправок. Розробники даного законопроекту нагадують, що світова практика визнає ефективність застосування в критичних ситуаціях механізму публічних закупівель для невідкладного вирішення питань зайнятості, покращення стану платіжного балансу, відновлення окремих секторів економіки та регіонів тощо [15].

3) Окрім підтримки національних виробників продукції з високою доданою вартістю важливим є стимулювання ефективного використання локальних ресурсів і формування стійких коопераційних зв'язків між суб'єктами господарювання в територіальних громадах з метою утворення так званих функціональних територій, що відповідає положенням Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [15].

Заходом підтримки співпраці підприємств, які територіально розрізнені, але можуть бути поєднані в єдиний коопераційний ланцюг, є встановлення спеціальних спрощених умов для провадження закупівель їхньої фінальної продукції (товарів або послуг) державними організаціями через систему «ProZorro» [17]. Сутність таких особливих умов може полягати в установленні розширених меж для здійснення закупівель, а саме: застосування порогового значення в 1 млн грн для придбання товарів, послуг, а для робіт – 5 млн грн, замість існуючого нині обмеження у 200 тис. грн для придбання товарів чи послуг, а для робіт – 1,5 млн грн.

ВИСНОВКИ

Пропоновані заходи державного регулювання системи публічних закупівель в Україні дещо відрізняються від ключових напрямків, які були реалізовані в країнах ЄС і передбачали максимально можливу підтримку конкуренції та запобігання неринковим методам впливу на економічну систему. Але для країн ЄС дещо відмінними були початкові умови запровадження регуляторного середовища в системі публічних закупівель, і більшість країн-учасниць мала потужний виробничий комплекс з високою конкурентоспроможністю, а заходи підтримки рівних умов участі в ринкових торговельних операціях тільки підсилювали конкурентні позиції найсильніших гравців. Для збалансування ситуації урядами країн ЄС вживалися заходи антимонопольного регулювання, але для України ця складова є актуальною в частині проведення закупівель за участю великих підприємств

у сферах енергетики, водопостачання, газопостачання, транспортних перевезень тощо, які здебільшого перетворились на акціонерні підприємства шляхом корпоратизації та переведення з державної форми власності.

Подальші наукові розробки в запропонованому напрямі, на нашу думку, мають провадитись у сфері вдосконалення норм інституціонального забезпечення й обґрунтування положень щодо здійснення підтримки участі вітчизняних суб'єктів господарювання, які продукують високу додану вартість і задіяні в коопераційних ланцюгах взаємодії, які підвищують конкурентоспроможність територіально-господарських систем. Важливим завданням для подальших досліджень також є визначення коректних заходів підтримки вітчизняних виробників, що беруть участь у системі публічних закупівель, з обґрунтуванням їхньої відповідності положенням міжнародних угод. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 р. № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
2. Джабраїлов Р. А., Малолітнева В. Публічні закупівлі як засіб державного регулювання господарської діяльності та реалізації цілей сталого розвитку. *Право України*. 2019. № 8. С. 47–64. DOI: 10.33498/loou-2019-08-047
3. Здрірко Н. Г. Державне регулювання та контроль у сфері публічних закупівель. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. № 3. С. 79–89.
4. Іванова О. Ю., Севостьянова Г. С. Організація публічних закупівель в Україні та країнах Європейського Союзу. *Бізнес Інформ*. 2018. № 9. С. 41–47. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-9_0-pages-41_47.pdf
5. Курепіна О. Поняття та особливості правового регулювання публічних закупівель вугілля. *Господарське право і процес*. 2019. № 4. С. 82–87. URL: <http://ppp-journal.kiev.ua/archive/2019/4/16.pdf>
6. Лекарь С. І. Світовий досвід державного регулювання публічних закупівель. *Право і суспільство*. 2019. № 6. Ч. 2. С. 201–208. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-6-2-31>
7. Мельников О. С. Особливості публічних закупівель як об'єкта державного регулювання економіки. *Теорія та практика державного управління*. 2016. Вип. 1. С. 129–135. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/79661416.pdf>
8. Письменна М. С. Міжнародний досвід публічних закупівель. *Бізнес Інформ*. 2017. № 11. С. 47–51. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-11_0-pages-47_51.pdf
9. Public Procurement Regulation / S. Arrowsmith (ed.). URL: <https://www.nottingham.ac.uk/pprg/document-sarchive/asialinkmaterials/publicprocurementregulationintroduction.pdf>

10. Tosics N., Gaál N. Public procurement and State aid control – the issue of economic advantage. *Competition Policy Newsletter*. 2007. No. 3. P. 15–18. URL: https://ec.europa.eu/competition/publications/cpn/2007_3_15.pdf
11. Duvall R., Elling T., Taylor T. Public procurement in the United States: overview. URL: [https://content.next.westlaw.com/Document/12ef1290d1ed511e38578f7ccc38dcbee/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true#co_anchor_a338579](https://content.next.westlaw.com/Document/12ef1290d1ed511e38578f7ccc38dcbee/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true#co_anchor_a338579)
12. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: http://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf
13. Національна економічна стратегія 2030. Вектори економічного розвитку 2030. URL: <https://nes2030.org.ua/docs/doc-vector.pdf>
14. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» від 1 квітня 2014 р. № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p#Text>
15. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" щодо створення передумов для сталого розвитку та модернізації вітчизняної промисловості». URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69275
16. Буркинський Б. В., Лайко О. І., Шлафман Н. Л. Стратегічні напрямки підвищення продуктивності підприємницької діяльності в Україні. *Економічні інновації*. 2020. Т. 22. Вип. 4. С. 7–18. DOI: [https://doi.org/10.31520/ei.2020.22.4\(77\).7-18](https://doi.org/10.31520/ei.2020.22.4(77).7-18)
17. Система провадження публічних закупівель. URL: <https://prozorro.gov.ua/>

REFERENCES

- Burkynskiy, B. V., Laiko, O. I., and Shlafman, N. L. "Strategichni napriamky pidvyshchennia produktyvnosti pidpriyemnytskoi diialnosti v Ukraini" [Strategic Directions for Increasing the Productivity of Entrepreneurial Activity in Ukraine]. *Ekonomichni innovatsii*, vol. 22, no. 4 (2020): 7-18. DOI: [https://doi.org/10.31520/ei.2020.22.4\(77\).7-18](https://doi.org/10.31520/ei.2020.22.4(77).7-18)
- Duvall, R., Elling, T., and Taylor, T. "Public procurement in the United States: overview". [https://content.next.westlaw.com/Document/12ef1290d1ed511e38578f7ccc38dcbee/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true#co_anchor_a338579](https://content.next.westlaw.com/Document/12ef1290d1ed511e38578f7ccc38dcbee/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true#co_anchor_a338579)
- Dzhabrailov, R. A., and Malolitnieva, V. "Publicni zakupivli yak zasib derzhavnoho rehuliuвання hospodarskoi diialnosti ta realizatsii tsilei staloho rozvytku" [Public Procurement as a Means of State Regulation of Economic Activity and Realization of Sustainable Development Goals]. *Pravo Ukrainy*, no. 8 (2019): 47-64. DOI: [10.33498/louu-2019-08-047](https://doi.org/10.33498/louu-2019-08-047)
- Ivanova, O. Yu., and Sevostianova, H. S. "Orhanizatsiia publichnykh zakupivel v Ukraini ta krainakh Yevropeiskoho Soiuzu" [Organizing Public Procurement in Ukraine and the European Union Countries]. *Biznes Inform*, no. 9 (2018): 41-47. https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-9_0-pages-41_47.pdf
- Kurepina, O. "Poniattia ta osoblyvosti pravovoho rehuliuвання publichnykh zakupivel vuhillia" [The Concept and Features of Legal Regulation of Public Procurement of Coal]. *Hospodarske pravo i protses*, no. 4 (2019): 82-87. <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/4/16.pdf>
- [Legal Act of Ukraine] (2014). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2015). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
- [Legal Act of Ukraine]. https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69275
- Lekar, S. I. "Svitovi dosvid derzhavnoho rehuliuвання publichnykh zakupivel" [World Experience of State Regulation of Public Procurement]. *Pravo i suspiilstvo*, vol. 2, no. 6 (2019): 201-208. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-6-2-31>
- Melnykov, O. S. "Osoblyvosti publichnykh zakupivel yak obiekta derzhavnoho rehuliuвання ekonomiky" [Features of Public Procurement as an Object of Economy State Regulation]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, is. 1 (2016): 129-135. <https://core.ac.uk/download/pdf/79661416.pdf>
- "Natsionalna ekonomichna stratehiia 2030. Vektory ekonomichnoho rozvytku 2030" [National Economic Strategy 2030. Vectors of Economic Development 2030]. <https://nes2030.org.ua/docs/doc-vector.pdf>
- "Public Procurement Regulation". <https://www.nottingham.ac.uk/pprg/documentsarchive/asialinkmaterials/publicprocurementregulationintroduction.pdf>
- Pysmenna, M. S. "Mizhnarodnyi dosvid publichnykh zakupivel" [The International Experience in Public Procurement]. *Biznes Inform*, no. 11 (2017): 47-51. https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-11_0-pages-47_51.pdf
- "Stratehiia staloho rozvytku Ukrainy do 2030 roku" [Strategy of Sustainable Development of Ukraine until 2030]. http://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf
- "Systema provadzhennia publichnykh zakupivel" [Public Procurement System]. <https://prozorro.gov.ua/>
- Tosics, N., and Gaál, N. "Public procurement and State aid control – the issue of economic advantage". *Competition Policy Newsletter*, no. 3 (2007): 15-18. https://ec.europa.eu/competition/publications/cpn/2007_3_15.pdf
- Zdyrko, N. H. "Derzhavne rehuliuвання ta kontrol u sferi publichnykh zakupivel" [State Control in the Field of Public Procurement]. *Instytut bukhhalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii*, no. 3 (2019): 79-89.